

Nemzetgazdasági Minisztérium

NAGY MÁRTON

A BÉR ÉS A TERMELÉKENYSÉG KAPCSOLATA

SMARTMAN KONFERENCIA

2025. szeptember 11.

- I. Kiemelt cél a magyar gazdaság termelékenységének növelése**
- II. Az egészséges ütemű béremelés több tényezőn keresztül is képes növelni a termelékenységet
- III. A kormány mindent megtesz a 13 százalékos minimálbér-emelésért

A MAGYAR TERMELÉKENYSÉG MINDEN DIMENZIÓ MENTÉN TOVÁBB FEJLESZTENDŐ

Munkatermelékenység

A magyar munkaóra alapú termelékenység a régióban átlagos, de az EU átlagának csak **70,1 százalékán állt 2023-ban**. A mutató a 2010-es évek második felétől dinamikusan emelkedett, azonban az elmúlt években lelassult növekedése. A munkatermelékenység terén **jelentős eltérések vannak iparáganként** és erősen megmutatkozik a **magyar gazdaság dualitása** is: a nagyvállalatok több, mint kétszer termelékenyebbek a kkv-knál, a külföldi tulajdonú vállalatok pedig a hazai tulajdonúaknál.

Környezeti termelékenység

A fő energia- és erőforrás-termelékenységi mutatók tekintetében Magyarország az EU középmezőnyében helyezkedik el, az energaintenzív ágazatok teljesítménye jelentősen csökkent az energiaválság hatására. A **zöld átmenet, az ellátásbiztonság és a megfizethetőség trilemmájának kezelése és az energiahatékonyság növelése** kiemelt fontosságú.

Digitalizációs termelékenység

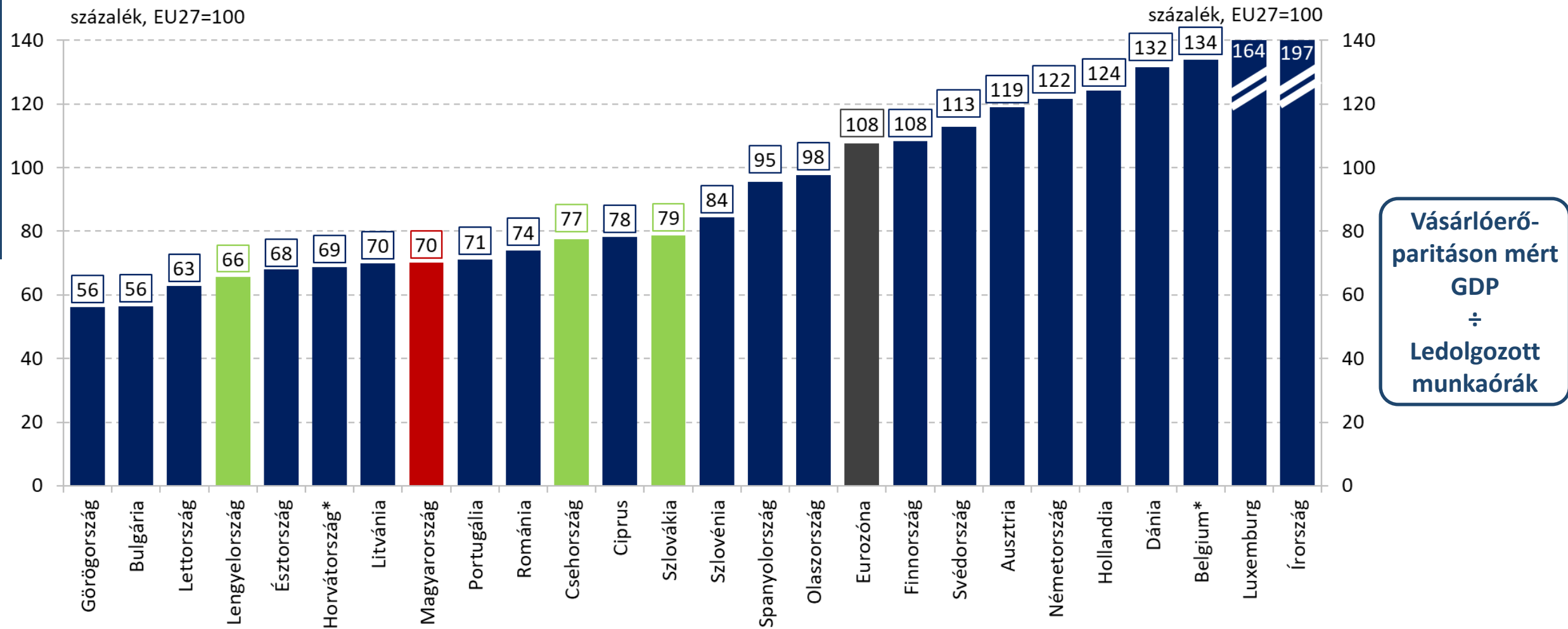
A magyar **digitális infrastruktúra fejlettsége EU-s összehasonlításban több mutató mentén is átlagon felülinek mondható**, azonban az infrastruktúra kihasználásában jelentős tér mutatkozik a fejlődésre. A **magyar kkv-k 43 százalékának nagyon alacsony a digitális intenzitása**, ami a legkedvezőtlenebb értékek közé tartozik az EU-ban.

Innovációs termelékenység

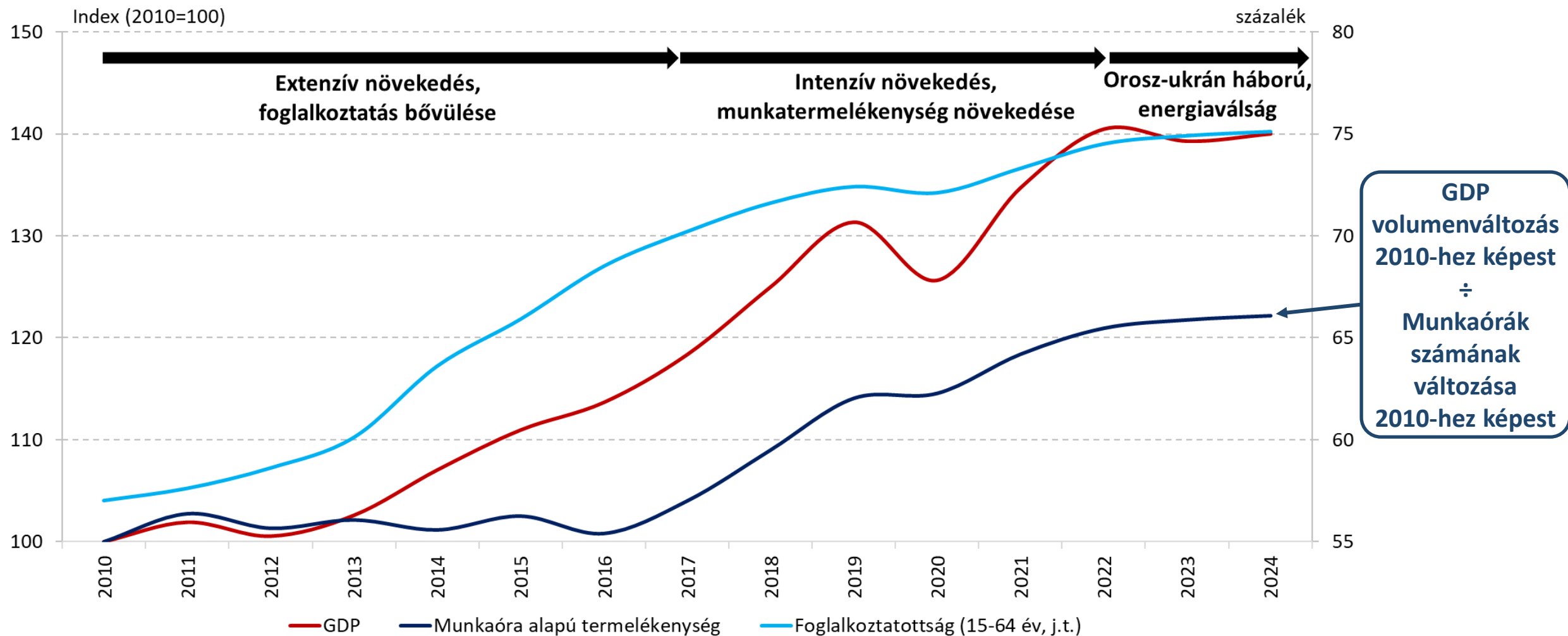
A **kulcsfontosságú mutatók terén** – például GDP-arányos K+F ráfordítások, innovatív vállalkozások aránya – **Magyarország jelentősen elmarad az EU átlagától**. A GDP-arányos K+F kiadások az elmúlt években csökkenő trendet mutattak, a vállalati szektor ráfordításai jelentősen visszaestek a háború és az energiaválság miatt.

MAGYARORSZÁG MUNKATERMELÉKENYSÉGE AZ EU-N BELÜL AZ ALSÓ-KÖZÉPMEZŐNYBE TARTOZIK, A KÖZÉP-KELET-EURÓPAI RÉGIÓBAN ÁTLAGOSNAK MONDHATÓ

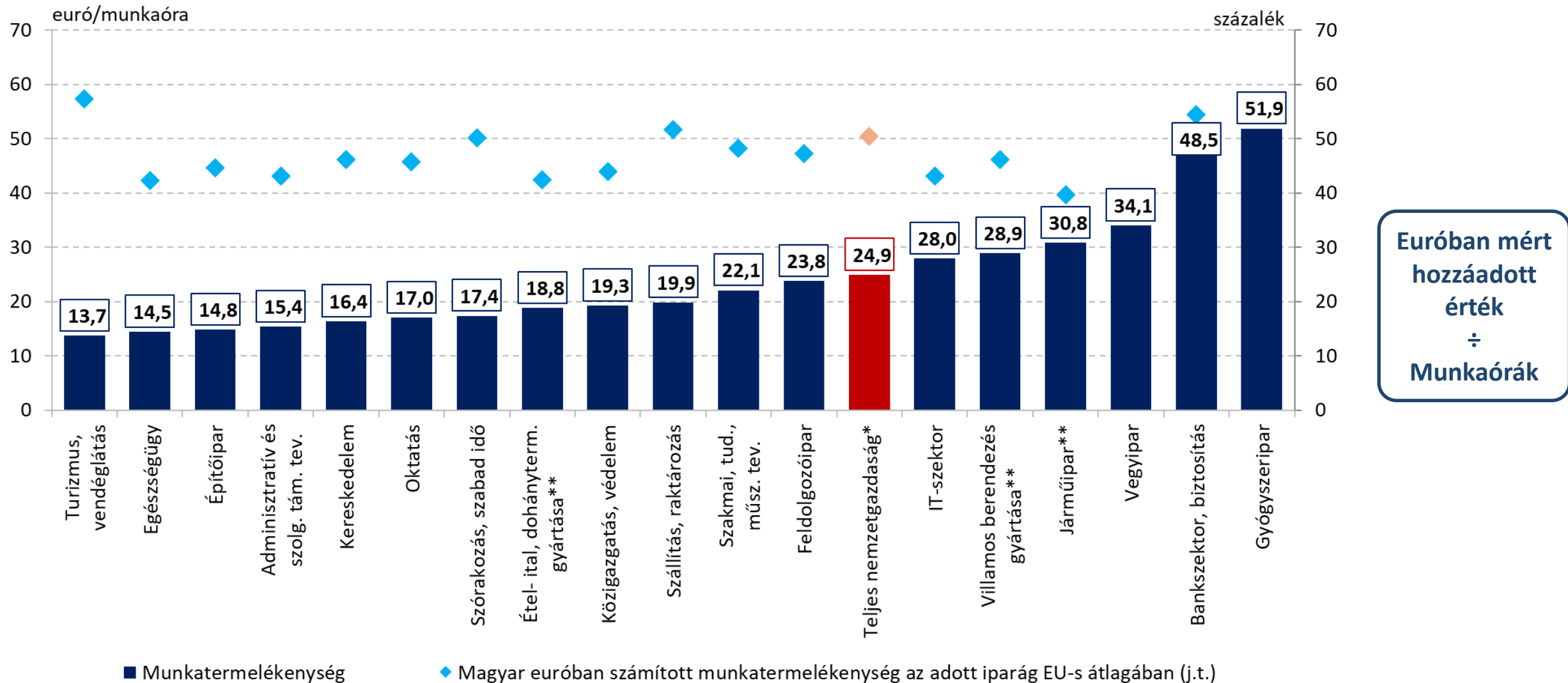
A munkaóra alapú termelékenység az EU tagállamaiban az EU átlagához képest
(vásárlóerő-paritáson, 2023)

A 2010-ES ÉVEK ELEJÉN EXTENZÍV, A MÁSODIK FELÉTŐL INTENZÍV NÖVEKEDÉS VOLT A MEGHATÁROZÓ MAGYARORSZÁGON, EZT AZ UTAT KELL FOLYTATNUNK

A GDP, a munkaóra alapú termelékenység és a foglalkoztatotti létszám változása 2010 óta Magyarországon (2010-2024)

AZ ÁGAZATOK KÖZÖTT JELENTŐS ELTÉRÉSEK LÁTHATÓAK A MUNKATERMELÉKENYSÉGBEN MAGYARORSZÁGON, JELLEMZŐEN MINDEGYIK ELMARAD AZ EU-S ÁTLAGTÓL

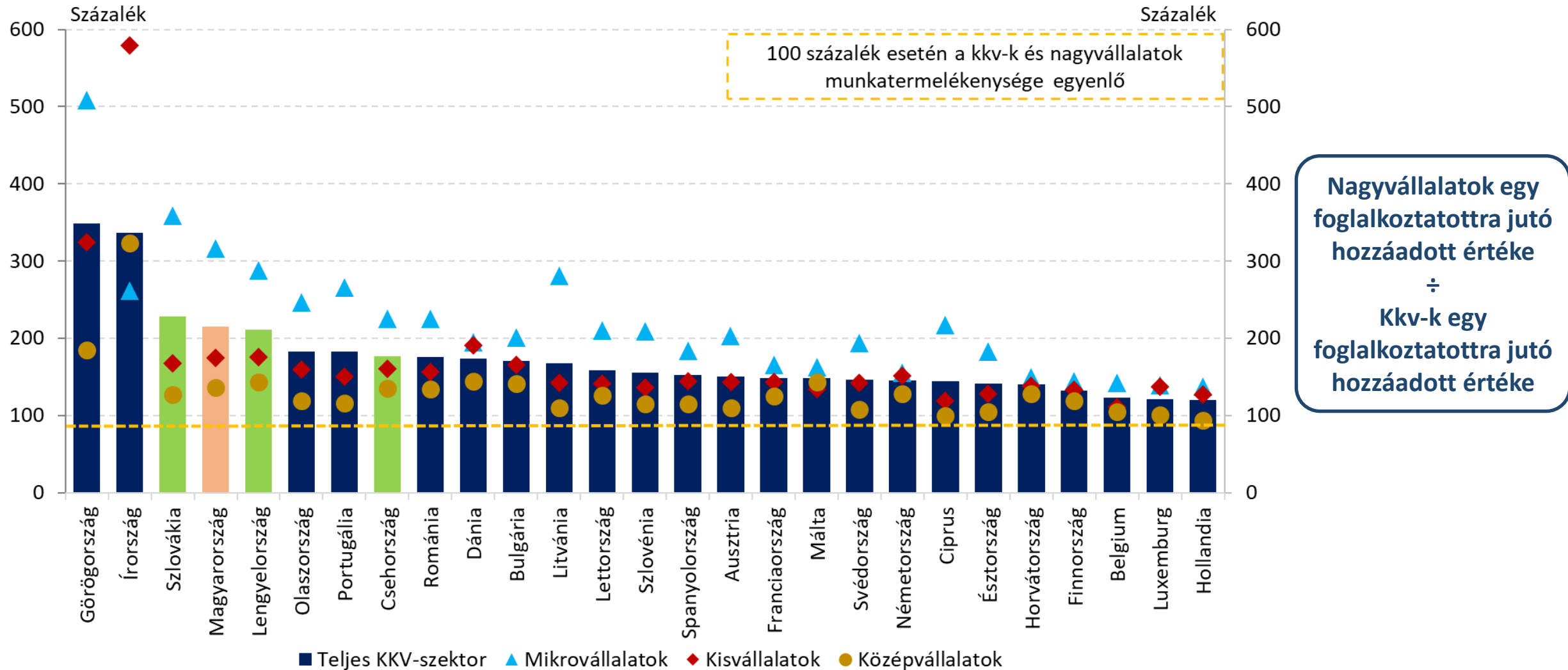

A munkaóra alapú termelékenység egyes ágazatok esetében Magyarországon (2023)

Forrás: Eurostat

Megjegyzés:*a teljes nemzetgazdaságnál a GDP szerepel hozzáadott érték helyett.
** 2022-es százalékos arányszám. A vegy- és gyógyszeriparra nincs EU-s iparági átlag.

A MAGYAR NAGYVÁLLALATOK ÉS KKV-K MUNKATERMELÉKENYSÉGE KÖZÖTT TÖBB, MINT KÉTSZERES A KÜLÖNBSÉG, EZ AZ EGYIK LEGNAGYOBB AZ EU-BAN

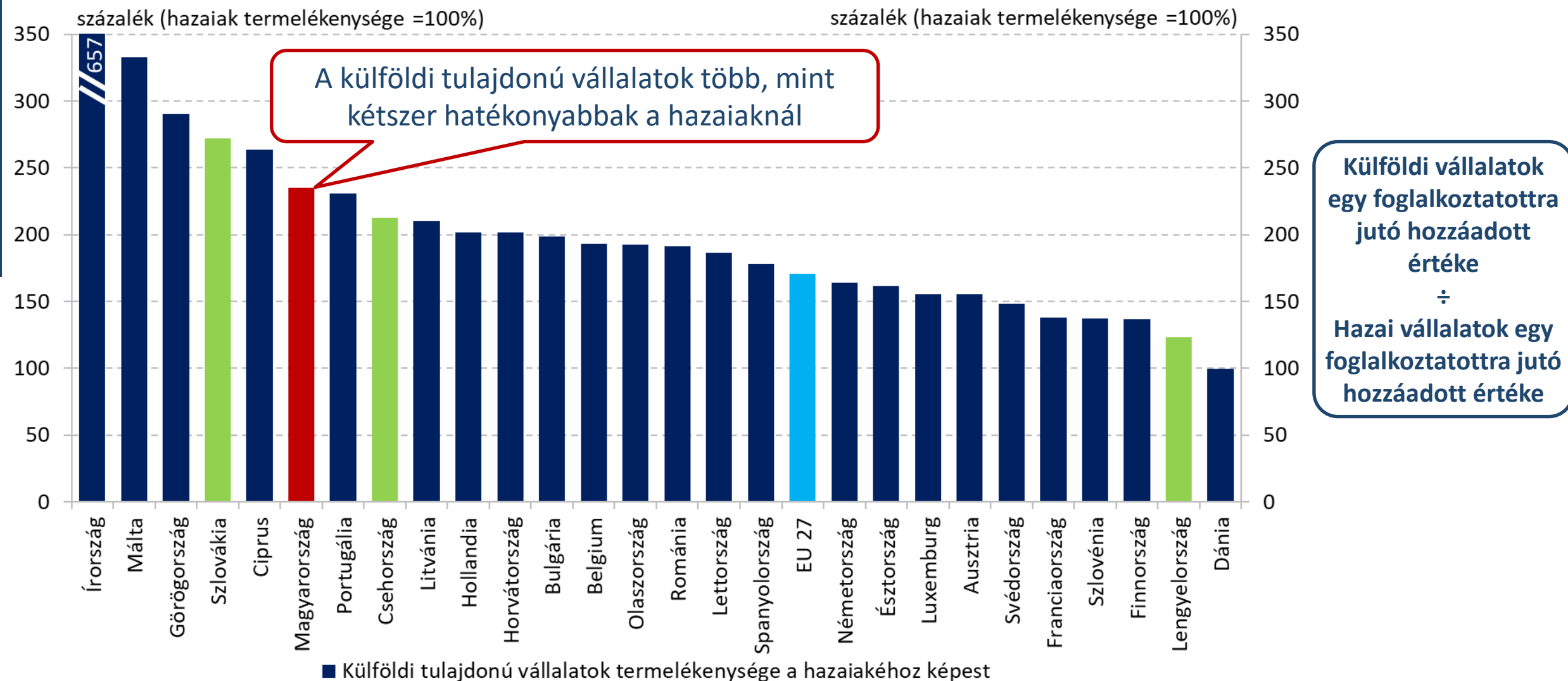

A mikro-, kis-, középvállalatok és a nagyvállalatok közötti munkatermelékenység-eltérés az EU-ban (2023)

Forrás: Eurostat

Megjegyzés: B-S nemzetgazdasági ágak, kivéve O és S94. A vállalkozások létszám alapján kerültek besorolásra.

A MUNKATERMELÉKENYSÉG A TULAJDONOSI HÁTTÉR ALAPJÁN IS JELENTŐS KÜLÖNBSÉGEKET MUTAT MAGYARORSZÁGON

A külföldi tulajdonú vállalatok munkatermelékenysége a hazaiakéhoz képest az EU tagállamaiban (2022)

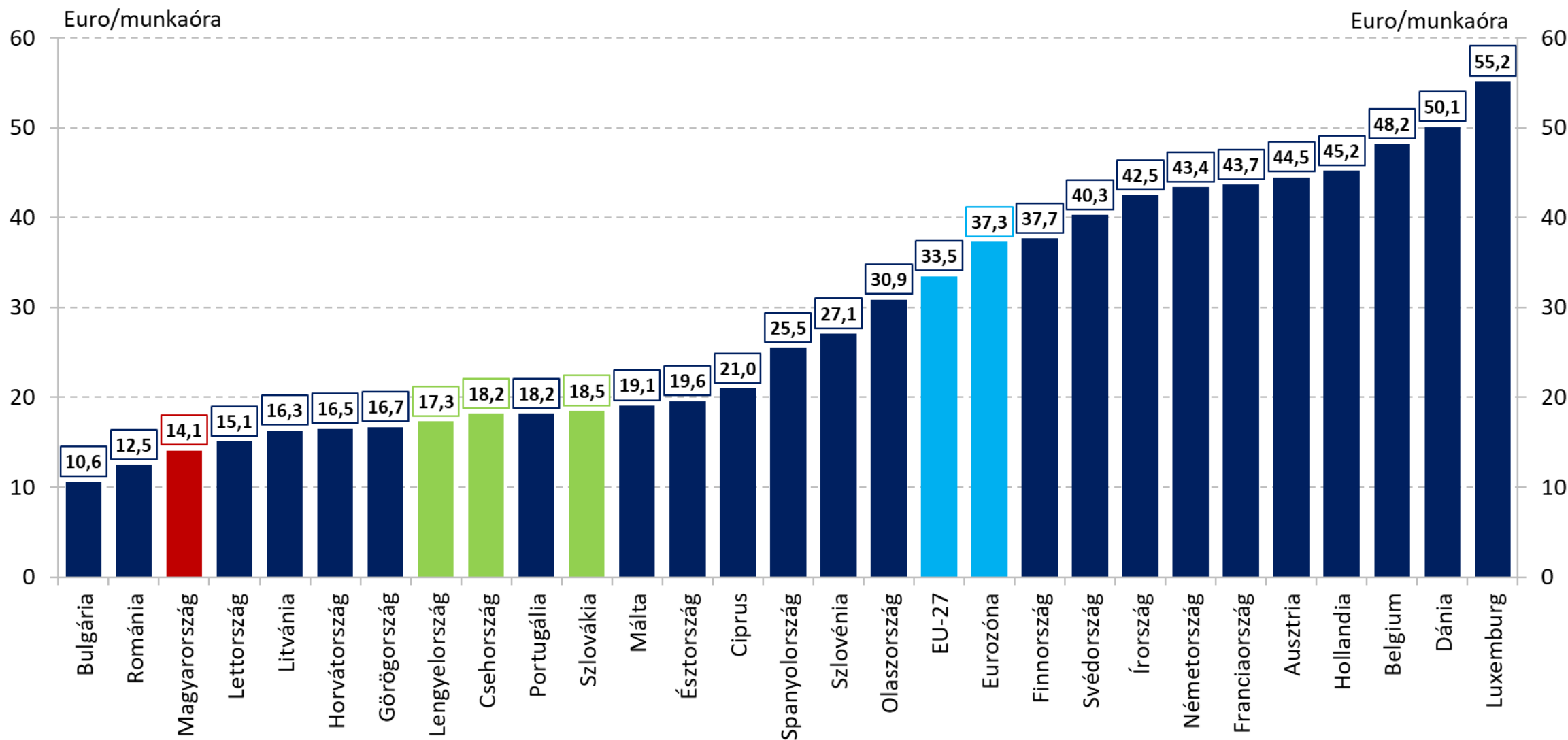

- I. Kiemelt cél a magyar gazdaság termelékenységének növelése
- II. Az egészséges ütemű béremelés több tényezőn keresztül is képes növelni a termelékenységet**
- III. A kormány mindent megtesz a 13 százalékos minimálbér-emelésért

A KLASSZIKUS KÖZGAZDASÁGTAN SZERINT A TERMELÉKENYSÉG NÖVEKEDÉSE TEREMTI MEG A BÉREMELÉSEK LEHETŐSÉGÉT, AZONBAN A FORDÍTOTT IRÁNYÚ KAPCSOLAT KEVÉSBÉ EVIDENS

A MAGYAR EURÓBAN SZÁMÍTOTT MUNKAERŐKÖLTSÉG SZINTJE TOVÁBBRA IS A LEGALACSONYABBAK KÖZÖTT VAN AZ EU-BAN

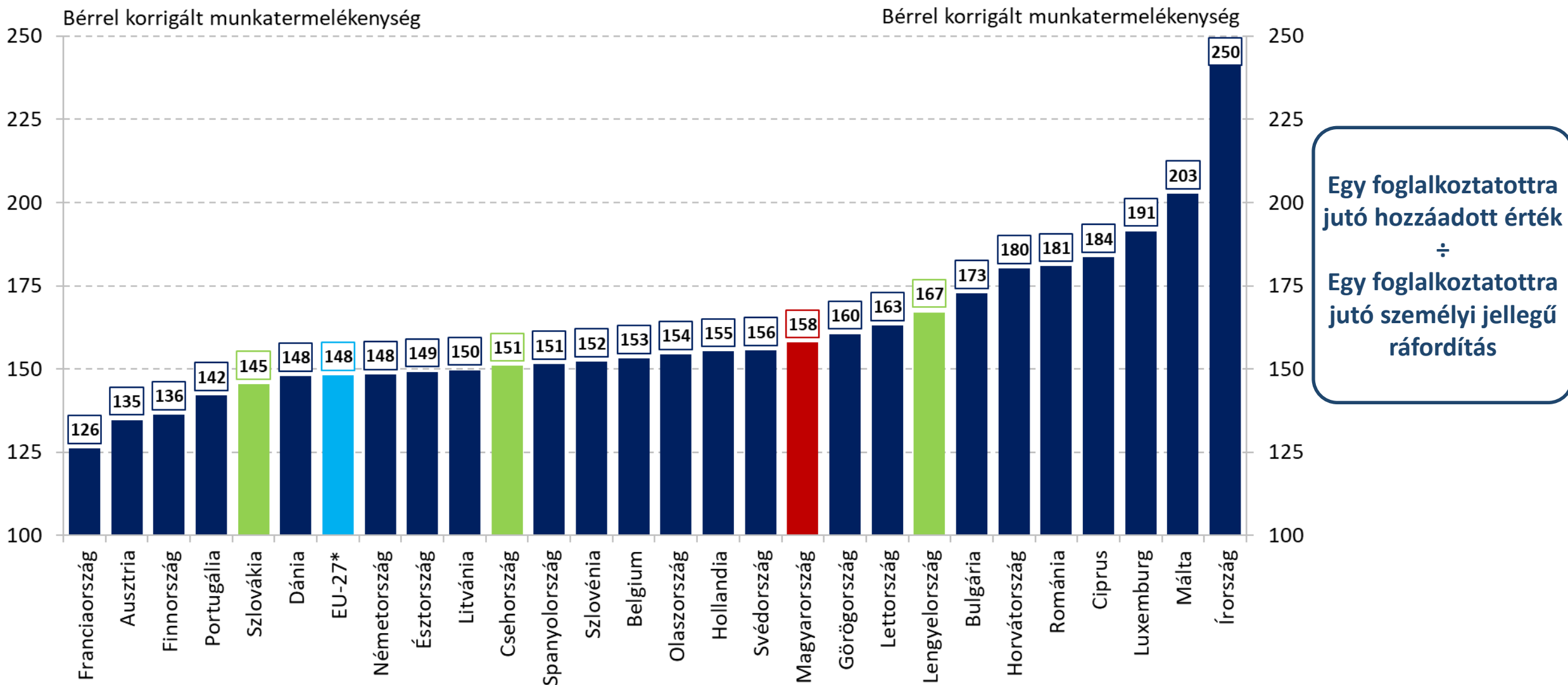

Átlagos óránkénti munkaerőköltségek az EU tagállamaiban (2024)

Forrás: Eurostat

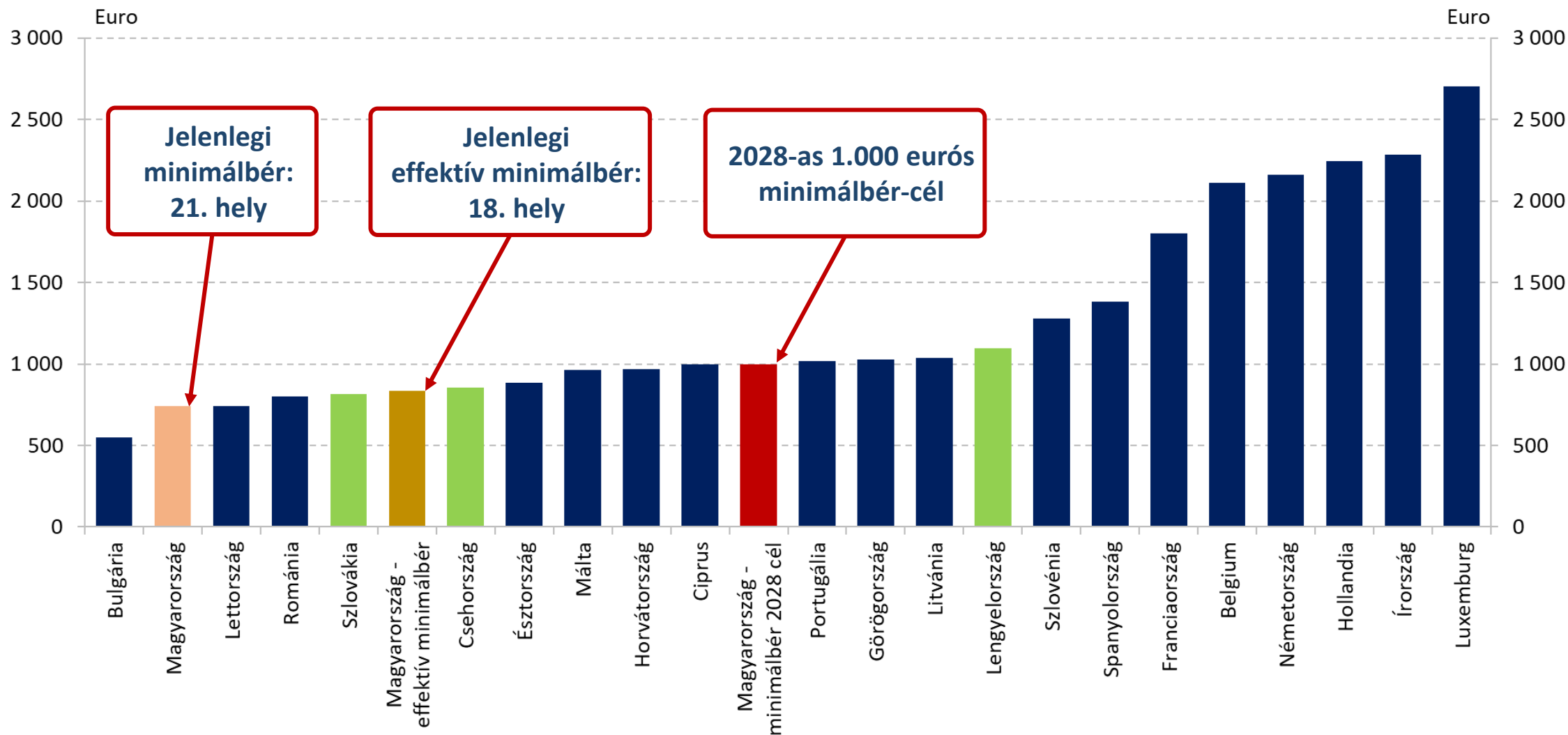
Megjegyzés: Az adat a legalább 10 főt foglalkoztató vállalatokra vonatkozik. B-S nemzetgazdasági ágak, kivéve O.

A HOZZÁADOTT ÉRTÉK BÉRKÖLTSÉGEKHEZ VISZONYÍTOTT ARÁNYA MAGYARORSZÁGON MEGHALADJA AZ EU ÁTLAGÁT, A TAGÁLLAMOK RANGSORÁBAN A KÖZÉPMEZŐNYBEN VAN

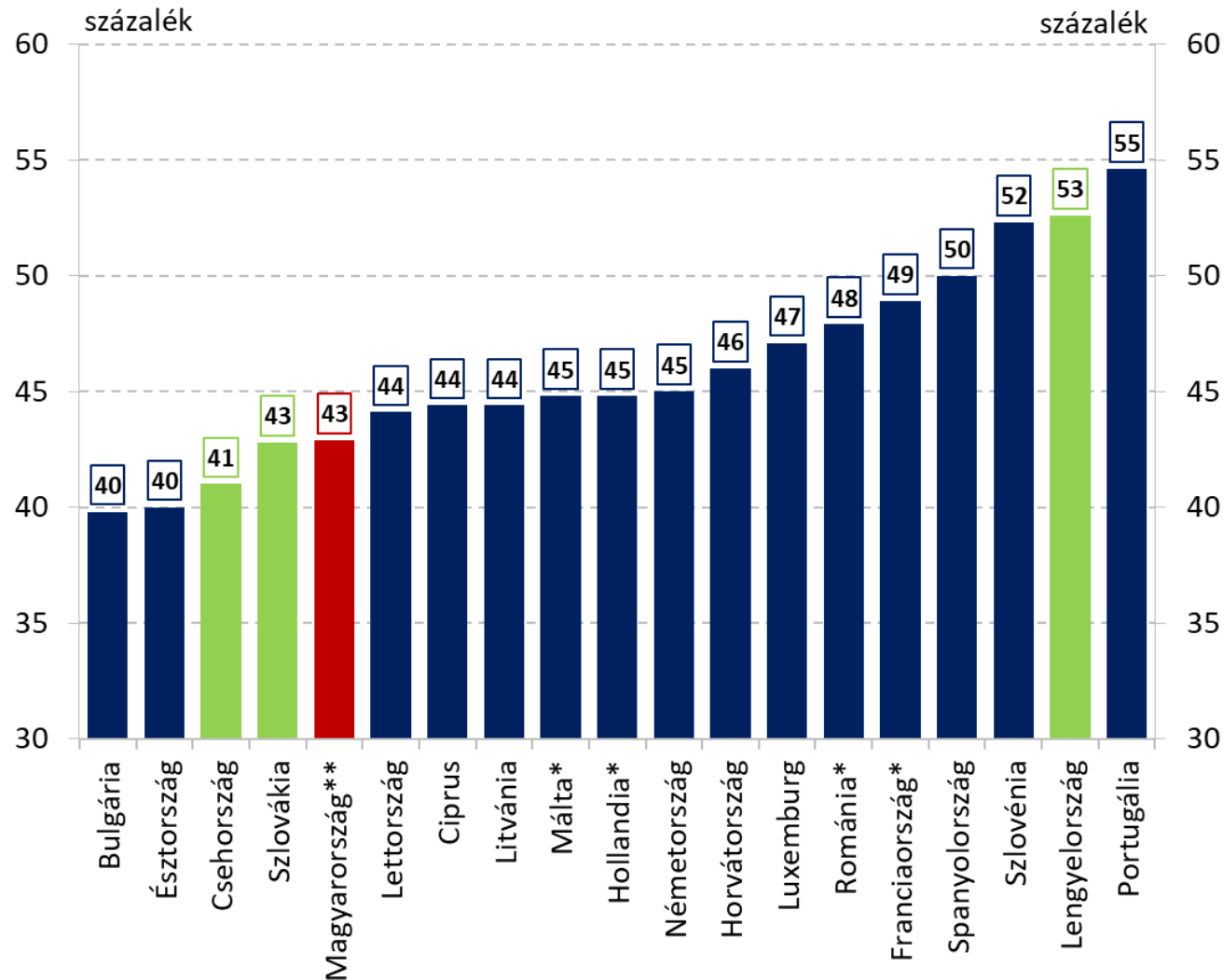
A bérekkel korrigált munkatermelékenység az EU tagállamaiban (2023)

AZ EFFEKTÍV MINIMÁLBÉR EURÓBAN SZÁMOLT ÖSSZEGE ALAPJÁN MAGYARORSZÁG AZ EU-BAN JELENLEG A 18. HELYET FOGLALJA EL

A magyar minimálbér, effektív minimálbér illetve a többi EU-s tagállam minimálbére euróban kifejezve 2025 első félévében, és a 2028-as magyar minimálbér-cél

NEM KELL FÉLNI A MINIMÁLBÉR EMELÉSÉTŐL: HA ELÉRI A RENDSZERES ÁTLAGKERESET 50 SZÁZALÉKÁT, AZ IS CSAK LEGFELJEBB MINIMÁLIS KOCKÁZATOT JELENT

A minimálbér a havi bruttó átlagkeresethez viszonyítva az EU egyes tagállamaiban (2024)

Minimálbér az átlagbér arányában

A munkaadók, munkavállalók és a Kormány közötti hároméves bérmegállapodás alapján **2027-re a minimálbér a rendszeres bruttó átlagkereset 50 százalékára emelkedik.**

A kutatók szerint az átlag 50 százalékához közeli minimálbér nem csökkenti érdemben a foglalkoztatottságot, és **legrosszabb esetben is csak minimális kockázatot jelent.**

Több uniós országban a minimálbér már most is meghaladja vagy megközelíti az adott ország átlagbérének 50 százalékát, és egy **európai uniós irányelv is előírja a megfelelő minimálbér nyújtását**, mely az irányelv ajánlása szerint alapulhat például azon, **hogy a minimálbérnek el kell érnie az átlagbér 50 százalékát.**

Forrás: Eurostat, NGM, Lindner et al., Ahlfeldt et al.

Megjegyzés: *2023-as adat. **Az ábrán a magyar minimálbér a B-S nemzetgazdasági ágak legalább 5 főt foglalkoztató vállalatainál teljes munkaidőben alkalmazásban állók rendszeres bruttó átlagkeresetéhez van viszonyítva.

EMPIRIKUS TANULMÁNYOK IGAZOLJÁK, HOGY A MINIMÁLBÉR EMELÉSE TÖBB TÉNYEZŐN KERESZTÜL IS JAVÍTHATJA A TERMELÉKENYSÉGET

A megfelelően meghatározott minimálbér-emelés nem a foglalkoztatottságot, hanem csupán a **munkaerő termelékenysége és a bérek közötti rést csökkenti**.

A termelékenység nem egy fix tényező. A magasabb minimálbér nemcsak a **munkavállalókat ösztönzi jobb teljesítményre**, hanem a **vállalatokat is hatékonyabb folyamatok és optimálisabb működés kialakítására készíti**, ezáltal növelve a termelékenységet.

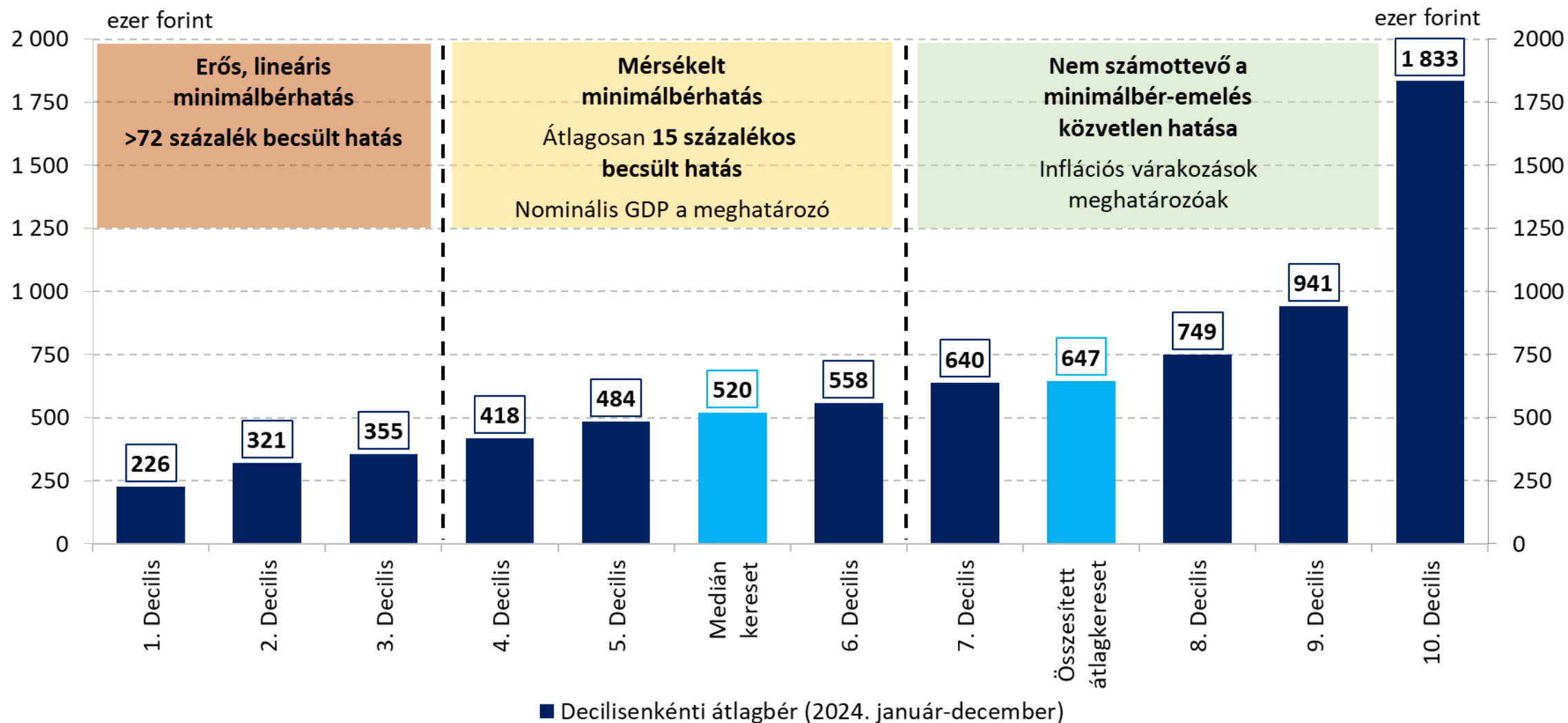

A minimálbér növekedése **csökkenti a munkavállalói fluktuációt**, mérsékelve a vállalatok képzési és betanítási költségeit, ami végső soron szintén **javítja a hatékonyságot**.

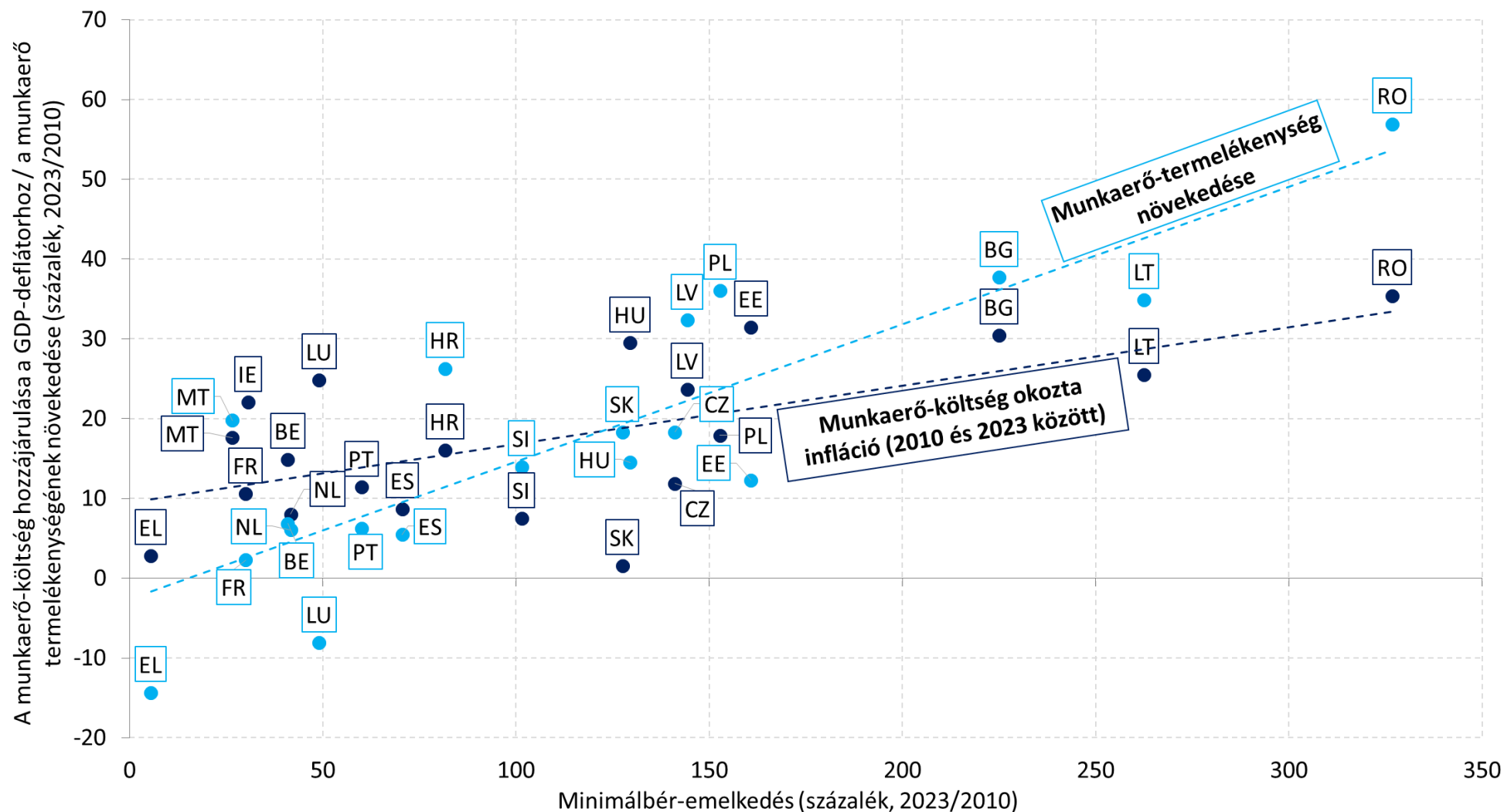
A hatékonyabb, magasabb béreket kínáló vállalatok képesek felvenni azokat a munkavállalókat, akiket a minimálbér-emelkedés miatt csődbe jutó vagy leépítő cégek elbocsátanak. **Csak a leggyengébb vállalkozások szorulnak ki**, miközben a versenyképesebb, eleve magasabb béreket fizető cégek könnyen integrálják a munkaerőt, így a **foglalkoztatási szint a bérek emelkedése ellenére is stabil marad**.

A MINIMÁLBÉR-EMELÉS HATÁSA 20-30 SZÁZALÉKBAN CSOROG ÁT AZ ORSZÁGOS ÁTLAGBÉRBE

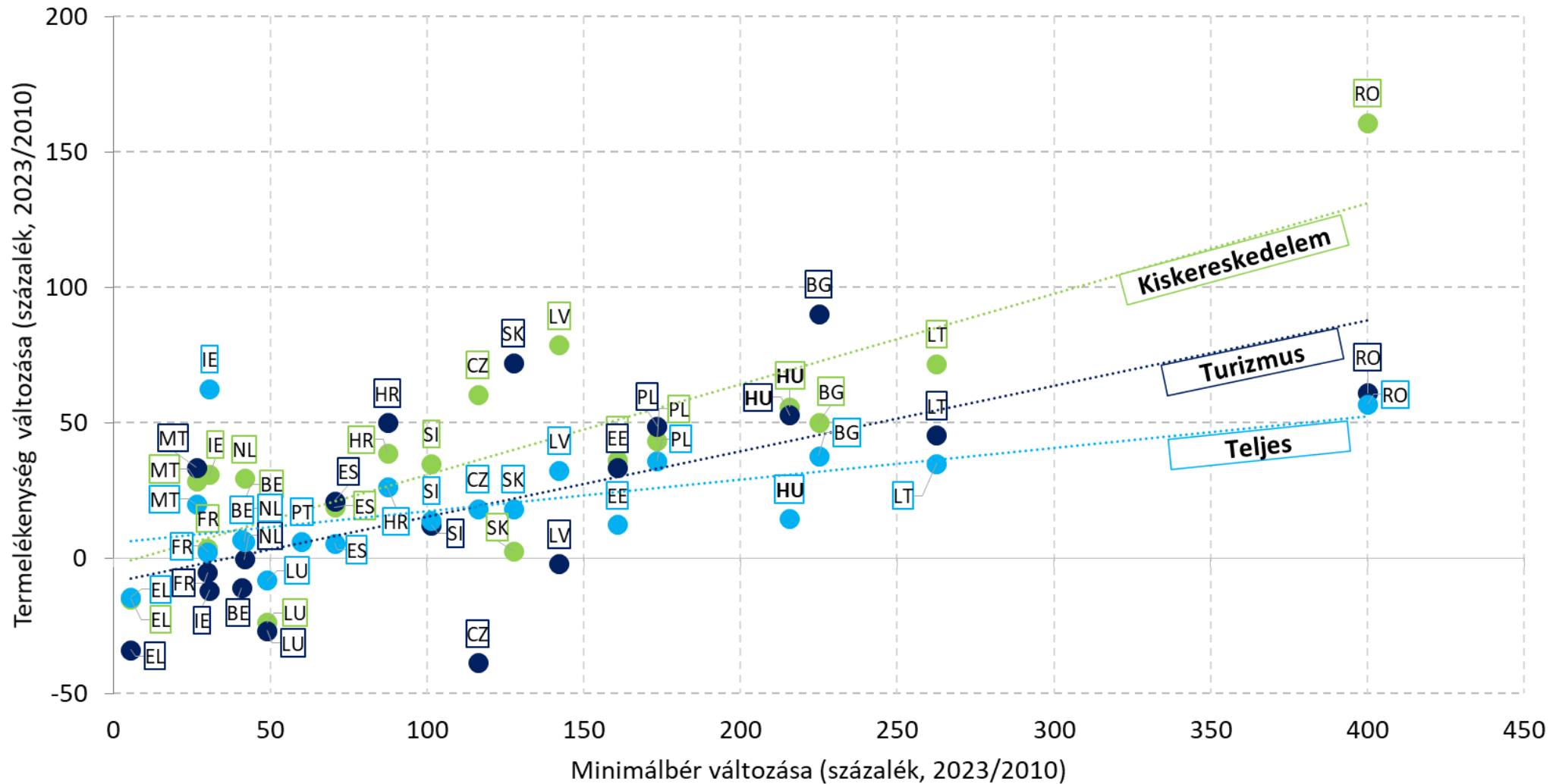
A decilisenkénti és az összesített átlagbér, illetve a mediánbér forintban 2024-ben, továbbá a minimálbér-emelés hatása az egyes jövedelmi decilisek szerint Magyarországon

AZ EMPIRIKUS ADATOK SZERINT A MINIMÁLBÉR-EMELÉS NAGYOBB MÉRTÉKBEN NÖVELI A TERMELÉKENYSÉGET, MINT AMENNYIRE BÉRKÖLTSÉG-ALAPÚ INFLÁCIÓT GERJESZT

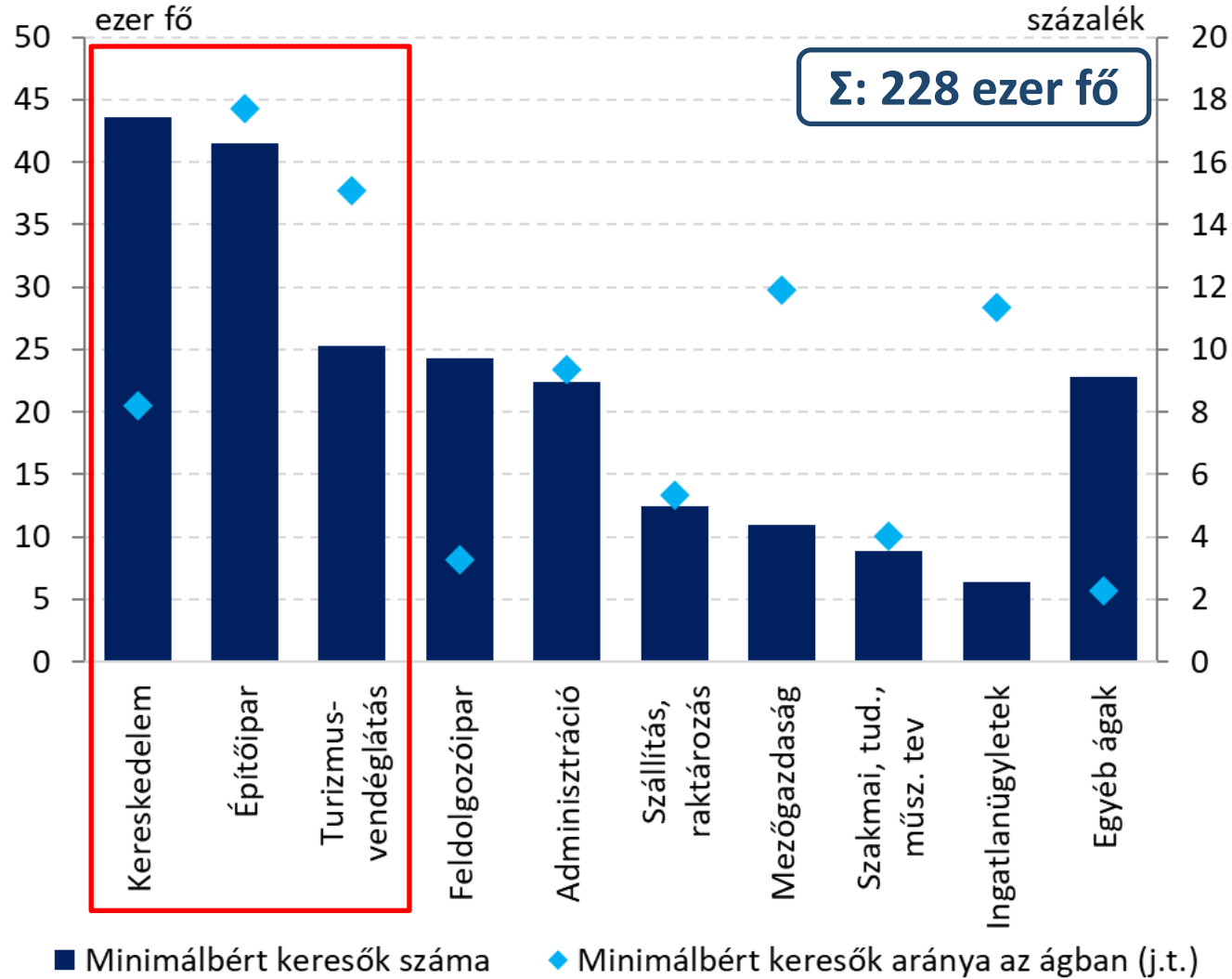
A minimálbér növekedése, a munkaerő-költség hozzájárulása a GDP-deflátorhoz és a munkaerő-termelékenység növekedése az EU országokban (2023/2010)

A MINIMÁLBÉR NÖVEKEDÉSE LEGINKÁBB AZOKBAN AZ ÁGAZATOKBAN FOKOZZA A TERMELÉKENYSÉGET, AHOL A KISKERESETŰ MUNKAVÁLLALÓK ARÁNYA MAGAS

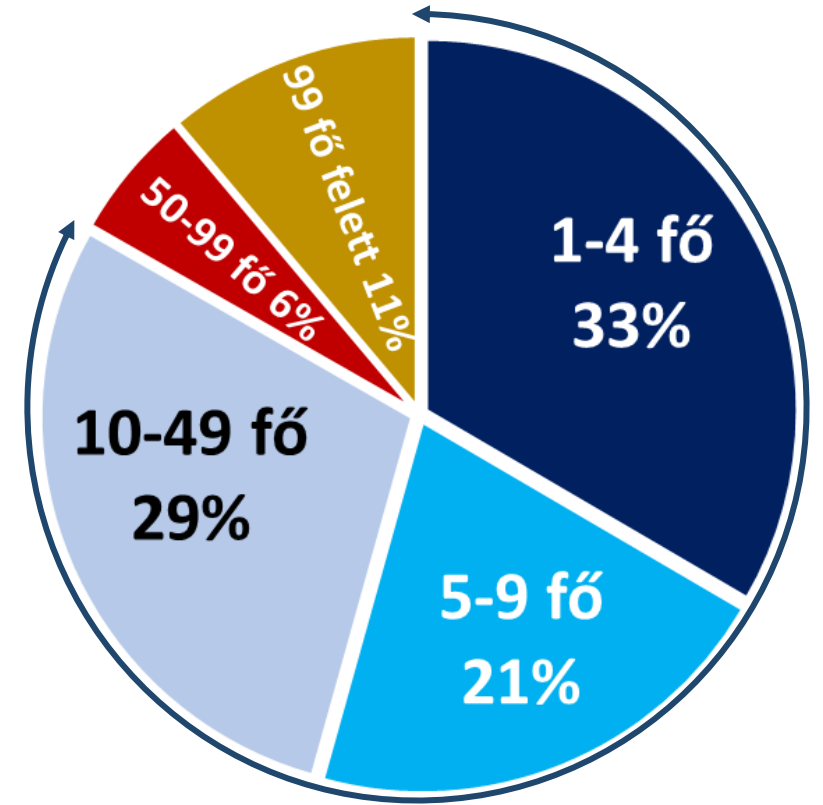

A minimálbér és a munkaóránkénti reáltermelékenység változása ágazatonként az EU országaiban (2023/2010)

A MINIMÁLBÉRT KERESŐK FŐKÉNT A KERESKEDELEMBEN, ÉPÍTŐIPARBAN, TURIZMUS- VENDÉGLÁTÁSBAN DOLGOZNAK, TÖBB, MINT HÁROMNEGYEDÜK 50 FŐ ALATTI CÉGEKNÉL

A minimálbért keresők száma és aránya az összes alkalmazásban állóhoz képest nemzetgazdasági áganként (2024)

A minimálbéresek 83 százaléka 50 fő alatti vállalkozásnál dolgozik

A minimálbért keresők megoszlása az alkalmazó vállalat állományi létszáma szerint (2024)

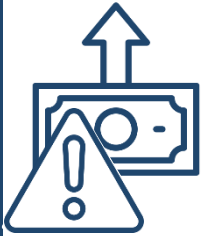
- I. Kiemelt cél a magyar gazdaság termelékenységének növelése
- II. Az egészséges ütemű béremelés több tényezőn keresztül is képes növelni a termelékenységet
- III. A kormány mindent megtesz a 13 százalékos minimálbér-emelésért**

AZ IPARVÉDELMI ÉS MUNKAHELYVÉDELMI AKCIÓTERV KERETÉBEN SZÁMOS ADÓCSÖKKENTÉSI LÉPÉST TERVEZ A KORMÁNY A VÁLLALKOZÁSOK TERHEINEK ENYHÍTÉSÉRE

Az iparvédelmi és munkahelyvédelmi akcióterv tervezett adócsökkentő intézkedései

- **Szociális hozzájárulási adó csökkentésének lehetősége:** 2026. január 1-től a kormány 1 százalékponttal tervezi csökkenteni a szociális hozzájárulási adót, hogy enyhítse a vállalkozások terheit és megvédje a hároméves bérmegállapodást. Az intézkedés költségvetési hatása legalább évi 200 milliárd forint lehet.
- **Áfa alanyi adómentesség értékhatárának tervezett emelése:** az áfa alanyi adómentesség értékhatára jelenleg 18 millió forint, ez a tervek szerint 2026. január 1-től 20, 22, vagy 24 millió forintra emelkedhet. Az intézkedés éves költségvetési hatása – az emelés mértékétől függően – 6 és 23 milliárd forint között lehet.
- **Kisvállalati adó (KIVA) feltételeinek kedvezőbbé tétele:** A kormány azon dolgozik, hogy a KIVA belépési (50 fő, 3 milliárd forint árbevétel és mérlegfőösszeg), illetve bennmaradási értékhatárai (100 fő, 6 milliárd forint árbevétel) megduplázódjanak, ami 3-5 ezer vállalkozásnak kedvezhet, melyek mintegy 150 ezer alkalmazottal rendelkeznek. Ennek költségvetési hatása 10-15 milliárd forint lehet.
- **Átalányadózó egyéni vállalkozók költséghányadának emelésének lehetősége:** Jelenleg az átalányadózást választó egyéni vállalkozók a vállalkozói bevételükből jövedelmüket főszabály szerint 40 százalék költséghányad levonásával állapíthatják meg*. 2026. január 1-től 50 százalékra emelkedhet a költséghányad, mely több, mint 200 ezer egyéni vállalkozónak kedvezne. Az intézkedés éves költségvetési hatása 20-25 milliárd forint lehet.
- **Szocho adóalap kedvezőbbé tétele:** javaslatok szerint megszűnhet az egyéni és társas vállalkozók 112,5 százalékos szocho alap szorzója.
- **Üzemanyagok jövedékiadó-emelésének tervezett elhalasztása:** a jelenleg hatályos törvények alapján az üzemanyagok jövedéki adója 2026 januárjától a 2025. júliusi infláció mértékével, 4,3 százalékkal emelkedne, ami a benzin esetében 9 forintos, a gázolaj esetében 8 forintos bruttó adóemelést jelentene. A kormány tervezi, hogy az akcióterv keretében fél évvel elhalasztja a jövedékiadó-emelést, az intézkedés költségvetési hatása 10-15 milliárd forint.
- **Adó- és adminisztrációs terhek további csökkentésének lehetősége**

A VÁMMEGÁLLAPODÁS VESZÉLYEZTETI A 13 SZÁZALÉKOS 2026-OS MINIMÁLBÉR-EMELÉST IS, EZÉRT INDOKOLT LEHET A SZOCIÁLIS HOZZÁJÁRULÁSI ADÓ CSÖKKENTÉSE

A vámmegállapodás a hároméves bérmegállapodást is veszélyezteti

A 2024 novemberében elfogadott hároméves bérmegállapodás keretében 2025-ben 9 százalékkal emelkedett, 2026-ban 13 százalékkal, 2027-ben pedig 14 százalékkal emelkedhet a minimálbér. A megállapodás célja, hogy 2027-re a minimálbér elérje a rendszeres bruttó átlagkereset 50 százalékát.

A megállapodásban foglalt – a bruttó átlagkereset és a GDP növekedésére, valamint az inflációra vonatkozó – feltételek alapján a jelenlegi várakozások szerint nem lenne szükséges a megállapodás újratárgyalása, azonban a vámmegállapodás kedvezőtlen hatásai miatt számos vállalatnak jelentős nehézséget okozhat a 13 százalékos minimálbér-emelés 2026-ban.

A szocho csökkentése jelentősen enyhítené a vállalkozások terheit

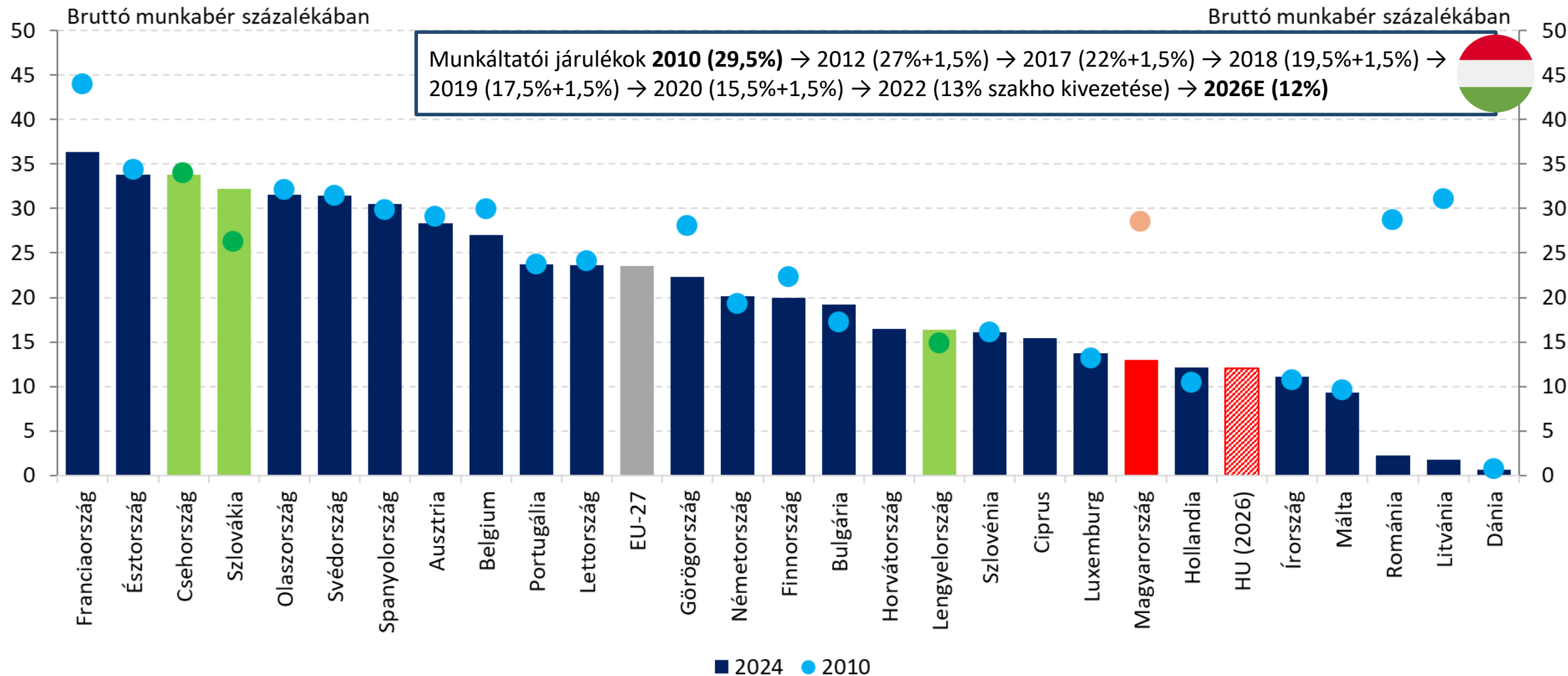
A VKF augusztus 18-án a szociális hozzájárulási adó 1 százalékpontos csökkentésére tett javaslatot, ami jelentősen csökkentené a vállalkozások terheit. Az intézkedés éves költségvetési hatása legalább évi 200 milliárd forint.

A VKF rögzítette, hogy a magyar munkahelyek védelme az első

A VKF tagjai az ülésen azt is rögzítették, hogy a magyar munkahelyek megvédése az első, ezért a vendégmunkás kvóta szintjét nem szabad emelni, ahogy az országlistát sem szabad enyhíteni.

A KORMÁNY 2010 ÓTA KEVESEBB MINT FELÉRE, 13 SZÁZALÉKRA CSÖKKENTETTE A MUNKÁLTATÓI JÁRULÉKOKAT, AMELY 2026-BAN TOVÁBB MÉRSÉKLŐDHET 12 SZÁZALÉKRA

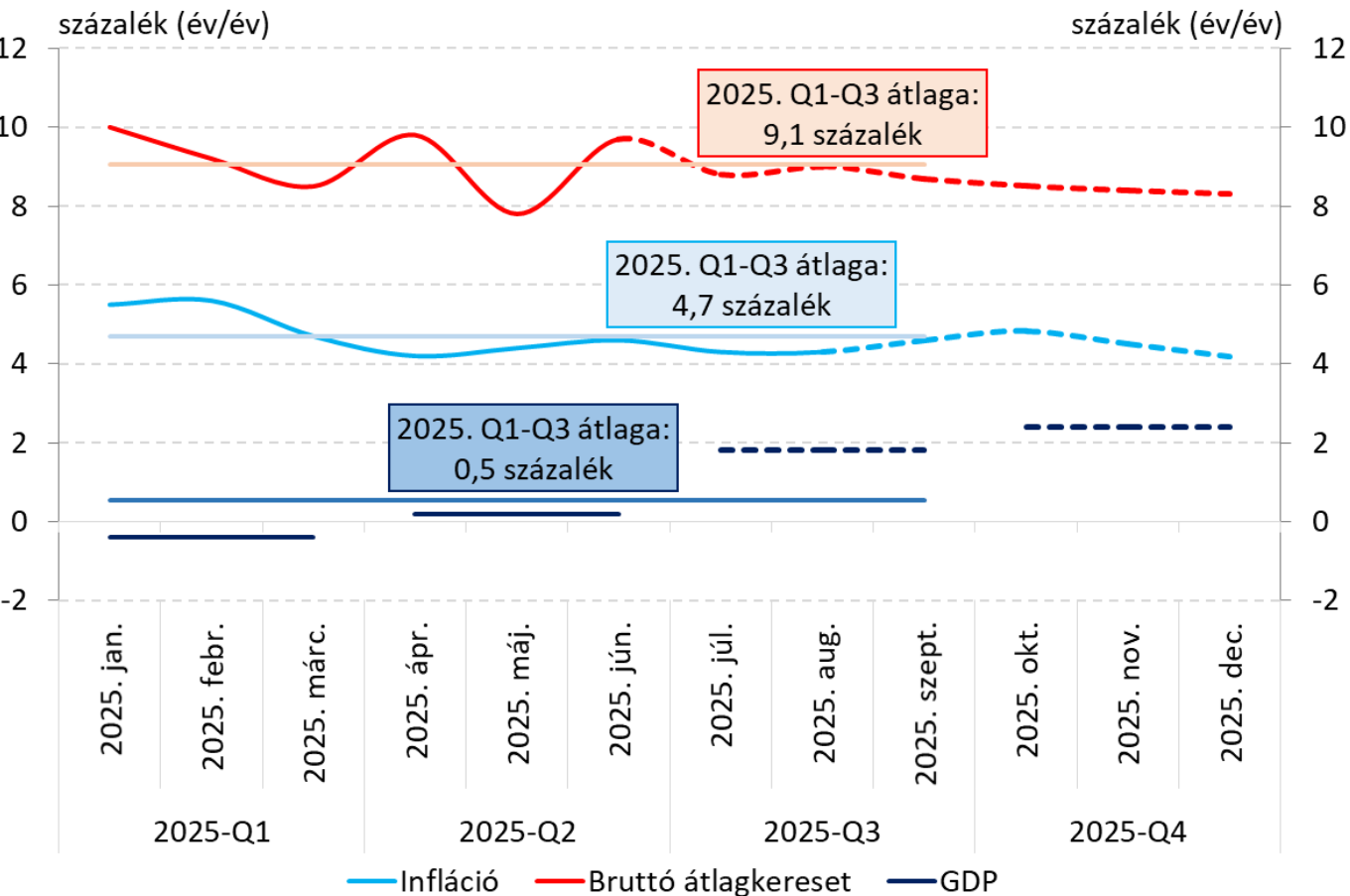

A munkáltató által fizetett járulékok mértékének alakulása az EU országokban

Forrás: Eurostat

Megjegyzés: 2012-ben a munkáltatói társadalombiztosítási és a munkaerőpiaci járulékokat felváltotta a szociális hozzájárulási adó.

A JELENLEGI MAKROGAZDASÁGI ELŐREJELZÉSEK ALAPJÁN TELJESÜLHET AZ EREDETI HÁROMÉVES BÉRMEGÁLLAPODÁS, DE EZÉRT MÉG SOKAT KELL DOLGOZNI A KORMÁNYNAK

A bérmegállapodás makromutatóinak alakulása és előrejelzése

	2025	2026
Eredeti feltevések		
Bruttó átlagkereset emelkedése	8,7	7,6
GDP-volumen	3,4	4,1
Infláció	3,2	3,0
NGM előrejelzés 2025 első 3 negyedév átlagára		
Bruttó átlagkereset emelkedése	9,1	9,9
GDP-volumen	0,5	3,1
Infláció	4,7	3,7
Eltérések		
Bruttó átlagkereset emelkedése	0,4	2,3
GDP-volumen	-2,9	-1,0
Infláció	1,5	0,7
Eltérések számtani összege	-1,0	2,0

A hároméves bérmegállapodás megkötésekor alkalmazott makrogazdasági feltételezések, és az NGM várakozásai

Hároméves bérmegállapodás 10. pontja: „Amennyiben az egyes mutatók eltéréseinek számtani összege a tárgyév I.-III. negyedévi átlagos tényadatai alapján pozitív vagy negatív irányban meghaladja az egy százalékpontot, a VKF tagjai a 2026-ra vonatkozó 13 százalékos, illetve 2027-re vonatkozó 14 százalékos minimálbér emelés mértékét újratárgyalják.”

A KORMÁNY MINDENT MEGTESZ AZÉRT, HOGY 2026-BAN A MINIMÁLBÉR-EMELÉS 13 SZÁZALÉK LEGYEN

EU-s összehasonlításban még mindig alacsonyak a magyar bérköltségek

Mind a magyar bérköltség, mind a minimálbér a legalacsonyabbak között van EU-s összehasonlításban, a bérrel korrigált munkatermelékenység viszont magasabb az EU átlagánál. **A minimálbérek folyamatos és dinamikus növekedése tapasztalható az EU számos országában, főként a megfelelő szintű minimálbért előíró európai uniós irányelv végrehajtása miatt.**

A minimálbér-emelés növelheti a vállalkozások termelékenységét

Nemzetközi kutatások és empirikus adatok is igazolják, hogy a minimálbér növekedése – megfelelően megválasztott emelés mellett - **növelheti a termelékenységet a jobb teljesítményre való ösztönzésen és a munkavállalói fluktuáció csökkentésén keresztül.** A minimálbér-emelés **elsősorban azokban az ágazatokban járul hozzá a termelékenység növekedéséhez,** ahol magas a kiskeresetű dolgozók aránya és jellemzően **alacsony a munkatermelékenység, vagyis ahol a legnagyobb szükség van a fejlesztésre.**

A magyar kormány mindent megtesz a jövő évi 13 százalékos minimálbér-emelésért

A kormány célja a hároméves bérmegállapodás újratárgyalásának elkerülése. Az EU szempontjából kedvezőtlen vámmegállapodás miatt számos magyar vállalatnak nehézséget okozhat a 13 százalékos minimálbér-emelés, **így a kormány a VKF javaslata alapján vizsgálja a szocho 1 százalékpontos csökkentését 2026-ban a terheik enyhítése érdekében.**

Nemzetgazdasági Minisztérium

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!